

Європейський бюджет і фінансове планування

Бюджетна система Європейського Союзу є важливим інструментом для фінансування політик і програм, що підтримують інтеграційний процес та спільні цілі держав-членів. Вона включає три основні компоненти: бюджет ЄС, національні бюджети та регуляторні інститути.

Хоча фінансові ресурси бюджету ЄС становлять близько 1% сукупного валового національного доходу країн-членів, цей бюджет є основним джерелом фінансування для реалізації політик Союзу, забезпечуючи ефективне використання обмежених фінансових ресурсів для досягнення спільних цілей і підтримки європейської інтеграції.

Основні принципи побудови бюджетної системи ЄС

Єдність та бюджетна точність

Бюджет ЄС об'єднує всі доходи та видатки в єдиному документі, що відображає інституційно-правовий механізм фінансування та забезпечує прозорість у плануванні.

Рівновага

Доходи повинні відповідати видаткам за певний фінансовий рік. Дефіцит бюджету не допускається, а позики для покриття витрат заборонені.

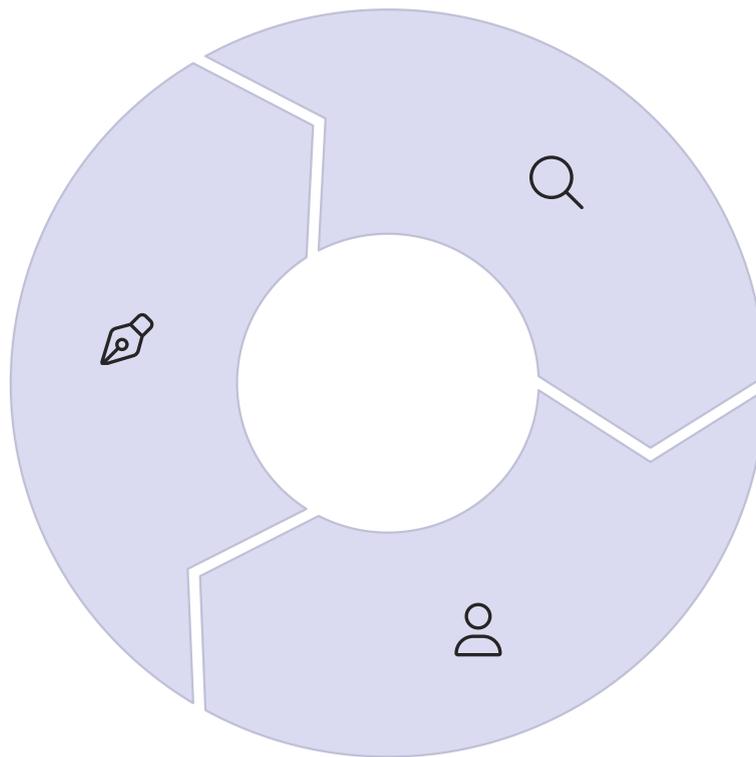
Прозорість

Формування та виконання бюджету повинно бути доступним і зрозумілим. Принцип прозорості забезпечується шляхом публікації бюджету в офіційному віснику ЄС.

Регуляторні інститути бюджетної системи ЄС

Рада Європейського Союзу

Складається з представників урядів країн-членів, затверджує бюджет ЄС

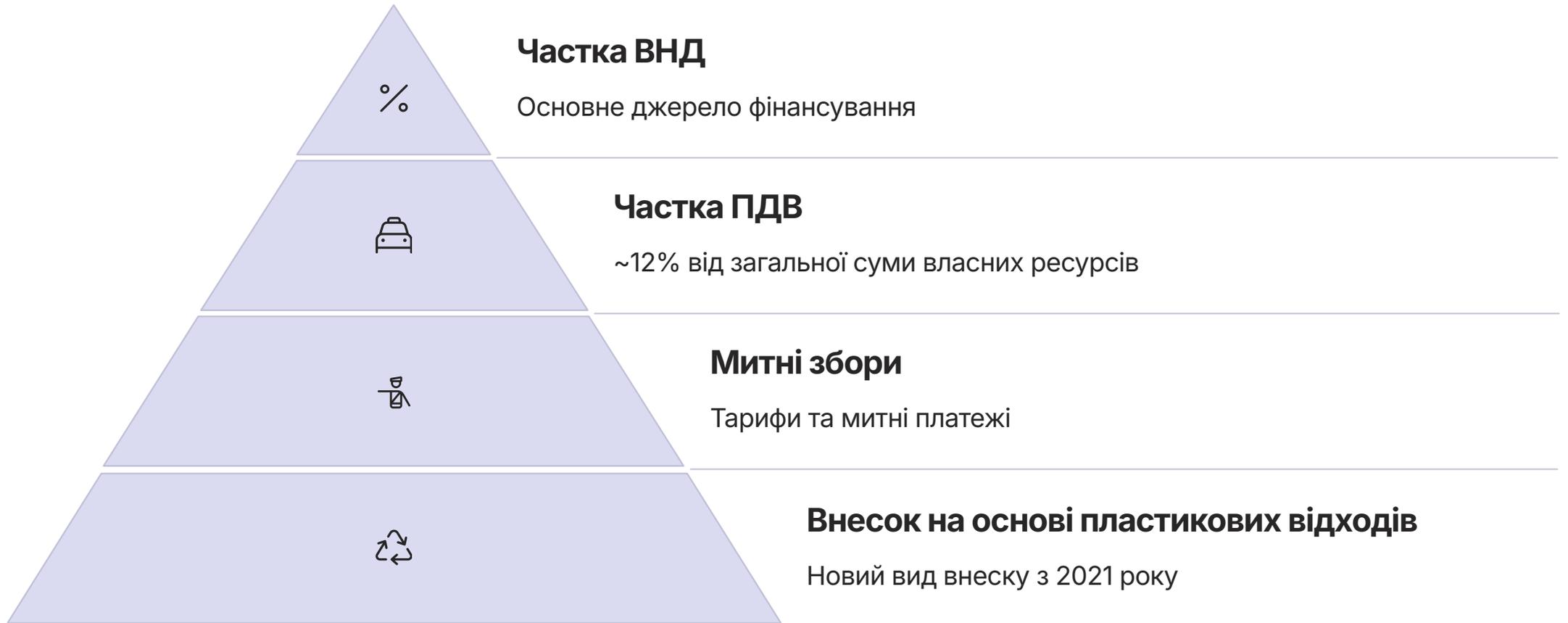
Європейська комісія

Готує пропозиції щодо бюджету та здійснює контроль за його виконанням

Європейський парламент

Затверджує бюджет разом з Радою ЄС, забезпечуючи демократичний контроль

Джерела доходів бюджету ЄС

Власні надходження бюджету ЄС

Частка валового національного доходу

Внески країн-членів на основі частки ВНД є одним з основних джерел фінансування бюджету ЄС. Кожна країна робить внесок у бюджет на основі частки свого ВНД, що відображає економічну спроможність країни.

Частка податку на додану вартість

ПДВ також є важливим джерелом доходів бюджету ЄС. Країни-члени сплачують частину своїх надходжень від ПДВ до бюджету ЄС. Цей внесок визначається як певний відсоток від загального обсягу ПДВ, зібраного в кожній країні.

Внесок на основі пластикових відходів

З 2021 року введено новий вид внеску, що базується на кількості неперероблених відходів пластикового упакування. Країни-члени сплачують внесок пропорційно до обсягу пластикових відходів, які вони не переробляють.

Структура витрат бюджету ЄС

Поточні витрати

- Адміністративні витрати на утримання інституцій ЄС
- Зарплати персоналу
- Операційні витрати на виконання поточних програм
- Адміністративне управління і підтримка регулярних ініціатив

Інвестиції

- Фінансування проектів інфраструктури
- Транспортні мережі та енергетичні проекти
- Дослідження та інновації
- Екологічні ініціативи

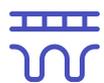

Кохезійна політика і регіональний розвиток

Фонд розвитку регіонів (ERDF)

Фінансує інфраструктурні проекти, дослідження і інновації, а також підтримує розвиток підприємництва в менш розвинених регіонах.

Фонд кохезії

Сприяє фінансуванню великих інфраструктурних проектів, пов'язаних із транспортуванням і навколишнім середовищем у країнах-членах з ВНД на душу населення нижче 90% середнього рівня ЄС.

Європейський соціальний фонд (ESF)

Підтримує проекти, спрямовані на підвищення зайнятості, освіти і соціальної інтеграції, допомагаючи підготовці кадрів і покращенню умов праці.

Сільськогосподарська політика

Перший стовп (Direct Payments)

Прямі виплати фермерам для підтримки їх доходів і забезпечення стабільності на ринку.

Екологічні стандарти

Доплати за виконання екологічних стандартів і заходів щодо сталого розвитку.

Другий стовп (Rural Development)

Фінансування проектів, спрямованих на розвиток сільських територій та модернізацію виробництва.

Дослідження і інновації

Наукові дослідження

Підтримка фундаментальних та прикладних досліджень

Інновації та технології

Розробка нових технологій та інноваційних рішень

Глобальні виклики

Вирішення проблем зміни клімату, охорони здоров'я і безпеки

Політика безпеки і оборони

Європейський оборонний фонд

Підтримує спільні проекти у сфері оборони, наукові дослідження і розробки нових технологій для військового використання.

Кібербезпека

Фінансування програм захисту критичної інфраструктури та протидії кіберзагрозам.

Управління кризовими ситуаціями

Фінансує заходи, пов'язані з управлінням кризовими ситуаціями, природними і техногенними катастрофами.

Програми для громадян ЄС

Програма Erasmus+

Підтримує обміни студентів і викладачів, а також програми навчання і розвитку навичок для молоді, сприяючи міжкультурному діалогу та підвищенню мобільності в освітньому просторі ЄС.

Програма житлових субсидій

Фінансує проекти, спрямовані на поліпшення умов житла та підтримку соціально незахищених груп населення, забезпечуючи доступне та якісне житло для громадян ЄС.

Програми охорони здоров'я

Підтримка систем охорони здоров'я, фінансування медичних досліджень та забезпечення доступу до якісних медичних послуг для всіх громадян ЄС.

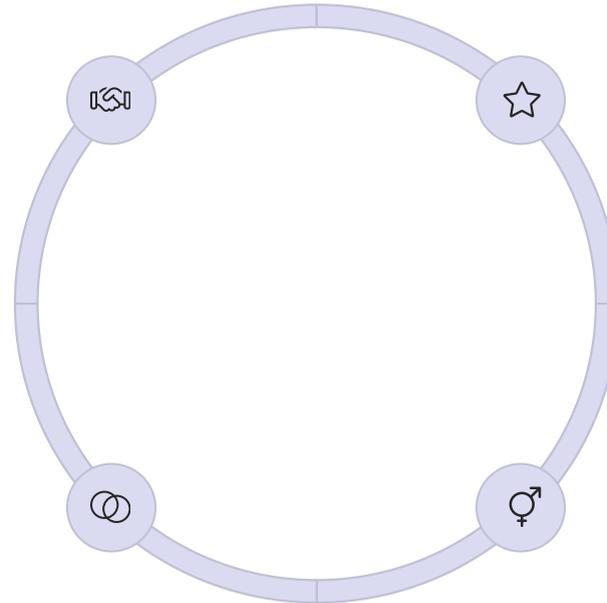
Зовнішня допомога і міжнародне співробітництво

Європейський фонд розвитку

Підтримує розвиток країн, що розвиваються, через фінансування проектів у сферах охорони здоров'я, освіти, інфраструктури та сталого розвитку.

Партнерство з розвитку

Співпраця з міжнародними організаціями для досягнення цілей сталого розвитку та подолання глобальних викликів.

Програми сусідства

Фінансує проекти у сусідніх з ЄС країнах для сприяння стабільності і розвитку в регіоні.

Гуманітарна допомога

Надання фінансової підтримки для подолання наслідків гуманітарних криз та природних катастроф у різних регіонах світу.

Багаторічна фінансова перспектива ЄС

1,8 трлн €

Бюджет 2021-2027

Загальний обсяг фінансування на
період

5-7

Років планування

Середньостроковий період
фінансової перспективи

1%

Від ВНД

Частка від сукупного валового
національного доходу країн-
членів

Компоненти багаторічної фінансової перспективи

Аспект	Характеристика
Стабільність і передбачуваність	Визначення фінансових рамок і пріоритетів на кілька років забезпечує стабільність для планування витрат і реалізації проектів.
Фінансова координація	БФП визначає, як розподіляються ресурси між різними політиками ЄС, запобігаючи дублюванню.
Гнучкість і адаптація	БФП дозволяє коригувати фінансування відповідно до нових викликів, як-от пандемія чи зміни клімату.
Оцінка ефективності	Європейська Комісія здійснює моніторинг витрат і реалізації програм для оцінки ефективності використання ресурсів.

Вплив бюджету ЄС на економіку країн-членів

Бюджет ЄС має багатогранний вплив на економіку країн-членів: стимулює економічне зростання через фінансування великих інфраструктурних проєктів, підтримує інновації та дослідження, сприяє створенню робочих місць та розвитку малого і середнього бізнесу.

Через кохезійну політику бюджет ЄС зменшує соціально-економічну нерівність між регіонами, забезпечує фінансову підтримку у кризових ситуаціях та інвестує у зелений перехід і цифрову трансформацію, підвищуючи конкурентоспроможність економік країн-членів на глобальному ринку.